

ПО ТЕМИТЕ

**на съвещание по стопанисване на горите
гр. Стара Загора 20-21.02.2017 г.**

Изработване, приемане и утвърждаване на горскостопански планове и програми

Наредба №18: Неприятно бяхме изненадани от текстове в Наредбата, които не са обсъждани в работната група, а са прикачени впоследствие по неизвестен /непрозрачен/ начин. В резултат на същото, в съдържанието ѝ, са се появили множество противоречащи си текстове, вкл. такива между нейни текстове и някои от приложенията. Привнесени са, без да бъдат обсъждани и евентуално изгладени противоречащи с дългогодишната практика нововъведения . Това обстоятелство и ефекта от него се подсилват, поради различията в тълкуването на някои текстове и приложения от различните изпълнители и отдели вътре в ИАГ. Няколко примера:

- **проблеми с видовете гори**, които не са сегашните, а нови (съгласно приложение). Изисква се по тях да се прави всичко, вкл. и ГФ, и таблици за таксац.х-ка, като се дублира и същото направено по стопански класове ! предлага се дори премахване на стопанските класове, което категорично се отрече от работната група по наредбата! На път сме изобщо да се откажем от сечищното стопанство (организация), а като нямаме и толкова „изборно“ – някакво хибридно стопанисване „не-сечищно“. Няма и дума за разходите на време и пари за изработка на всички тези нововъведения, ако останат така.
- **Планиране на сечи или на насоки!?** – Наредбата на много места казва, че трябва да се направят определени анализи и таблици, свързани със сечите. И изведнъж – няма да има сечи а само насоки. Лесовъдския контрол осъществяван на база изчислени и допустими норми за сеч по стопански класове, трябва така да се манипулира, че да не става ясно къде и колко трябва и може да се сече. От една страна да отпаднат **стопанските класове**, от друга да не се указват сечите, и то още малко, остава да кажат, че горските сами ще си правят плановете. Значи – изчезва контролът, още един некролог върху разделянето на марката от брадвата, каквото уви-нямаме!.
- **Проблеми със Сертификацията** – същата се прави от хора, които нямат компетенцията да правят инвентаризация и горско планиране, нямат понятие от категоризация на горите, което е свързано с горите ВКС. И със заданията изведнъж се вмениява съобразяване на инвентаризацията с вече определени, макар и с грешки ВКС. Излиза, че нерегламентираната стриктно разработка ВКС се явява приоритетна и със задължителен характер спрямо горската инвентаризация и планирането.
- **Проблеми с имоти и имотни граници** – започнаха да се изискват с оглед стопанисването и охраната на малките (до 2ха) имоти. Това обаче сега се мултиплицира и в много случаи се изисква за всички имоти, вкл. за държавните, общинските и т.н. Възложителите си мислят, че инвентаризацията дължи и информация за имотите, като неизменна част от работа . Но това не само че не се заплаща, но и не е вярно. Трябва да се сложи край, а който иска такива екстри – да си ги плаща, Защото Кадастъра навсякъде където е направен е покрил голяма част от информацията. Често заданията искат и трудни за изпълнение и дори безмислени неща, напр. карти в М 1:5000 и др.п.,,,

Светъл лъч – има в момента работна група, с участието и на представители на изпълнителите, чиято задача е да се отстранят противоречията и да се подготвят промени в Наредба-18.

- **Комисиите към РДГ и ДП, които според новата методика за приемане и оценяване етапи от теренната работа, не работят ефикасно, в смисъл:**

експертите в РДГ и ДП са винаги много заети с различни дейности и когато се заявява от изпълнителите проверка и приемане на етапи съгласно договорите, минава средно около 20-30 дни (изключение са случаите за по-бързо процедуриране). Това особено много пречи на работата на групите, има случаи през 2016 г, те да се връщат на терен седмици след приключването, за да си предават работата, което създава допълнителни затруднения и разкарване на материали и хора! Освен това, доста често протоколите съдържат и издаващи некомпетентност на съответните експерти изисквания към изпълнителите, като напр. представяне на изчислени запаси на всички клупирани насаждения – на края на теренната работа, когато това е елемент на камералната работа и др.п., които за съжаление остават в протоколите и заради тях не се извършват плащания на свършената работа . **Трябва да се помни и знае едно: С края на теренната работа не приключва инвентаризацията, остават още редица дейности, свързани тясно с определяне на площи, респ. на запасите и т.н.** Т.е. грешат онези, които смятат, че продуктът инвентаризация е готов и трябва да бъде разписан от Началника на ИАГ, протокола за неговото приемане. Това пак е едно недомислено нововъведение, което е предпоставка за лошокачествена работа.

Съкратените срокове за предаване на инвентаризацията и плановете, изискват всички тези и още доста проблеми да са решени, но уви те са като дамоклиев меч над фирмите изпълнители.

Маркиране на насажденията за сеч

Маркирането на възобновителните сечи да се извършва само от специалисти с висше образование, Бакалавър и Магистър или от завършили средно специално образование (мин. 4,5 години) техник-лесовъди, всички след минимум 1 година стаж в съответната служба / фирма с аналогична дейност. За промени и на изискванията за Вписване в Публичния регистър към ИАГ по чл. 135 от ЗГ.

Издаване на позволителни за сеч(За отговорността на издаващия ПС);

- **При издаване на позволителни за сеч:** Липсва реална проследимост на ГС-Програми за горски територии в Natura 2000, спазването на режимите при определяне на вида сеч и нейната интензивност се следи стриктно единствено до одобряването на ГСП. След този период дефакто не се извършва никаква проверка дали насажденията не са обект на последващи действия в тях. Въпреки съществуването на регистри на ГСП в някой РДГ, този контрол на практика не се осъществява.
 - **Имаме редица конкретни примери за издадени ПС за имоти собственост на физ. лица през 5 г период.** Това нарушение ли е? Кой носи отговорност и кой трябва да контролира този процес?
- Изготвят се и се одобряват ГСППрограми, които не отговарят на действ. състояние на насажденията поради очевидно не посещаване на терена, без положени граници, дори и след извеждане на сечта. Констатирано от РДГ, това няма никакви последствия за издалия ПС или изготвилия ГСП!
- Разминаване драстично в посоченото количество дърв. маса за реализиране от даден имот, с маркираното на практика, посочено в сорт. ведомост, КО и ТП с пъти повече, както и в ПС? Кой трябва да следи за това и нарушение ли е? Правят ли се насрещни проверки при очевидни несъответствия и има ли последици?
- Издават се ПБ, на база Протокол за освидетелстване на сечище. Това следи ли се по някакъв начин? Има данни за злоупотреби....

- **Диференциация на нарушенията по тежест, промени в нормативите в тази посока.**
 - На практика се отнемат удостоверения за чувствително по-незначителни нарушения, като некачени в система Технологични планове, просрочие на връщането на превозни билети и т.н.(от друга страна има невърнати кочани от 2014 г., но в РДГ научават това по-други поводи)., а посочените по-горе нарушения биват подминавани, дори прикривани от служители на РДГ(досъдебна фаза).
 - Например – одобрена ГСП с окончателна фаза на постепенна сеч, при наличие на 3 г. подраст от келяв габър(само). Каква е отговорността на служителя одобрил програмата. Още повече, че тази ГСП е одобрена едва три години след изведена кр. Пост. – осем. Фаза с изсичане на келяв габър по друга одобрена програма.
 - Друг пример – системно се одобряват ГСП със завишени таксационни показатели(височина, пълнота и запас), с което след това се стига до превишение(понякога в пъти) на реално възможното ползване от насажденията. Стига се до куриоза издаващия позволителното за сеч, бидейки едновременно и изготвил ГСП, да одобрява карнет опис и маркиране нямащи нищо общо с ГСП. Или пък да се вписват в документите за сеч дървесни видове липсващи както в ГСП, така и на терена?!
 - В много от случаите има замесени едни и същи имена(изработил ГСП, маркирал, издал ПБ), но на никого не му прави впечатление.Работи се на парче. Не се правят предварителни или последващи тематични проверки.

Освидетелстване на сечища

Сроковете за сеч и извоз – да са съобразени с количеството дървесина предвидена за сеч и сложността на обекта (това предложение сме го правили и преди). При сега действащата практика 90% от ПС се издават със срок до 30.12., а в ПО се пише – „освидетелствано при наличие на снежна покривка”. Т.е., сменя се отговорността от когото и да било за това, което е вършено в сечището

ПРЕДЛОЖЕНИЕ – освидетелстването на сечището да става не по-късно от 15 дни от издаването на последния превозен билет по съответното позволително за сеч!

Проблеми при прилагане на Наредба № 8/2011 г. за сечите в горите;

На съвещанието в Ген.Тошево/Кранево се казаха достатъчно ясно нещата – Издевателство над горите и върху лесовъдството е да се прилагат псевдо-екологични подходи под –път и над –път. Въвеждането на дългосрочни възобновителни периоди във всички издънкови гори, вкл. и в тези със стопански функции е неоправдано. В много случаи Наредба 8 въвежда по-строги изисквания отколкото са допустими с Режимите за стопанисване на горите в Натура-2000. Досега не е събирана обявената на Съвещанието работна група за изработване на указания и промени в Нардбата.

Стопанисване на защитни гори – планиране и провеждане на сечи.

Няма единна концепция за стопанисване на защитните гори и рекреационни гори, както и на останалите гори със специални функции. Сега де факто всички гори в РБ се стопанисват като гори със специални функции, което трябва да се отчете като грешка!

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: На база Режимите за стопанисване на горите в Натура-2000, да се разработи Документ, приложение към Наредба.№8 за сечите в

горите от всички категории специални функции, Да се реабилитират ландшафтните сечи и др.п. които можем да обсъдим в специален форум

Контролна дейност в горските територии;

- по отношение на контрола –

1. Да се доведе в първоначалния вид идеята за GPS проследяването на автомобилите превозващи ОБЛА дървесина в реално време. При сегашната постановка много често устройствата са „повредени”, „нямало е сигнал”. Не е изяснено каква е отговорността на собственика на превозното средство при прекъсване на услугата вследствие на неплатени такси към доставчика.

Предложение – за да може да се следи GPS сигнала в реално време, да се предвидят средства и проведе процедура от МЗХ за избор на доставчик за цялата страна. Тогава всеки ще е в състояние да си проверява действия ли в момента GPS-а, както и контролния орган ще локализира по-лесно произхода на дървесината. Повечето от ТИР-овете така или иначе имат устройства, ще останат по-малките камиони, които са и основните средства за извършване на нарушенията. И сега някои от превозвачите доброволно заявяват при регистрацията в РДГ на устройствата паролите си за достъп. Повечето превозни средства са специализирани само за транспорт на дървесина.

2. Какви действия предприема ИАГ по отношение на служители на РДГ, които при установени и документирани нарушения не довеждат докрай процедурата по налагане на наказания по ЗАНН. Нещо повече има случаи, в които съдействат за извършване на такива нарушения.)

На съвещанието се представиха достатъчно на брой доказателства.

Превенция и борба с болести, вредители и други абиотични въздействия;

Възобновяване на гори пострадали от биотични и абиотични фактори;

Режими на управление на гори, които са отразени в КВС и кадастралната карта като земеделски територии.

Въпросът от гл.т. на инвентаризацията е много голям и важен, но мислим че не тук и сега е мястото за решаване. За земеделските земи е по-ясно. По-голям обаче е казуса, когато в Кадастъра огромни територии са бели петна, и за тях липсва информация за вида собственост. Има случаи (съвсем не малко) когато имоти частна собственост с ПУП на терена са гора, а процедурата по смяна на предназначението изобщо не се знае на какъв етап се намира. Ясно е за онези, които са с приключила процедура – имоти с ПУП, гора, но остават извън обекта на инвентаризация. Има и не малко грешки в собствеността и т.н... Когато всичко това не се дава своевременно /или изобщо остава скрито/ на Изпълнителя на инвентаризацията, по независещи от него причини, тогава управлението на тези гори ще бъде много затруднено.

Областни планове за развитие на горските територии;

2-то ниво на планиране изостава! Има голяма вероятност и опасност, поради недооценяване на сложността и високата отговорност и опит /професионализъм, които се изискват за обработка и интерпретация на огромния обем атрибутивна и графична информация, (за това свидетелства ниската цена, която МЗХ/ИАГ е определило за изработката на един Областен план), да станем свидетели на едни документи, които ще

останат неизползваеми, ще са пълни с грешки и др.недостатъци. А опасното е, че едни такива слаби и неточни документи, ще се явяват като задължителни за спазване и при инвентаризацията и ГС планиране.

Изобщо с много от административните действия(изброени по-горе с противоречията в наредба-18, допълнителните работи които се вменяват на лесоустроителите, без да се заплащат извънредното време и труд), вместо да се отива към подобряване на качеството на инвентаризация и планиране, се подкопават основите им, разводняват се или се игнорират съществените неща и така се предопределя ниското им качество!

Срещани трудности и предизвикателства в дейността на РДГ;

Във писането на становището участваха, членове на БУЛПРОФОР, в т.ч.:

- инж. Стефан Самаринов (участник и в съвещанието)
- инж.Антоний Стефанов
- инж. Даниела Петкова